

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 120 Lei

Pe jumătate

de an . . . 60 Lei

Exemplarul . . . 3 Lei

INSERTIUNI

și reclame după învoială

REDACȚIA

și

ADMINISTRAȚIA

A R A D,

Strada Mețianu No. 1

Tip. „Erdélyi Hirlap.”

ROMÂNUL

Trebuie să plece.

Pornit spre declinul său, regimul liberal face greșeli după greșeli, cari pot fi calificate mai degrabă drept rădelegi, căci actele ce săvârșește se împotrivesc dispozițiilor legilor și constituției votate de însăși parlamentele sale. Nu surprinde aceasta pe nimenea căci, știut este, parlamentele liberale au fost produsele miraculoase ale „urnelor inteligente”. Violențele, ilegalitățile se țin și șir și șeria lor nu s'a încheiat încă. Pasivul guvernării liberale este supraîncărcat până când activul — o afirmă însăși înalta Regentă — n'a putut înregistra într'un an absolut nimic. Toată activitatea acestui guvern odios s'a redus doar la o apărare prin cele mai criminale mijloace față de adversarii aleși ai națiunii și față de însăși națiunea. Puterea la care s'a cramponat și se mai cramponează a fost un bici în mâna lor pentru a lăsa ovi cu orice prilej în biata națiune română care i-a răbdat cu o blândețe vecină cu lașitatea.

Adunarea națională dela Alba-Iulia trezește din letargia sa națiunea, care începe să se afirme poruncitoare. Nimic n'a împiedecat-o să „pretindă” factorului constituțional, în cel mai suprem moment, schimbarea guvernului actual cu unul care să fie adevărata expresiune a sa. Și nimic, în afară de cuminența sa și a exponenților săi, nimic în afară de geozia integrității teritoriale și naționale, pe care le-a afirmat cu atâta tărie prin moțiunea votată, nu a împiedecat-o să facă jocul dușmanilor așa dupăcum guvernul liberal — și aici se adeverește justetea declarației sale de dușman al națiunii — ar fi dorit o. Ar fi fost un bun motiv pentru a putea declara pe conducătorii partidului național-tărănesc ca fiind străini de interesele națiunii, de a interveni cu forțe armate, de a provoca război intern și de a putea afirma necesitatea rămânerei sale la putere.

Așteptările guvernului nu s'au împlinit. Națiunea, prin reprezentanții săi, adunați în număr de un jumătate milion, dacă socotim și adunările ținute în celelalte centre, pretinde demiterea lui imediată. Și, totuși, rămânând crampon, guvernul caută să se mențină terorizând populația la țară, întemnițând purtătorii de cuvânt ai opiniei publice, gazetarii, fără să caleagă între marfa indigenă și cea străină și răspândind, pe socoteala național-tărăniștilor, care în adunarea dela 6 Maiu au dat încă odată o puternică dovadă de neclintitul lor

patriotism, și iri false de comploturi și lovituri da stat.

Semnificative efortări! Și zădarnice.

Nemulțumirea față de guvernul liberal este atât de înrădăcinată, ura față de el este atât de adâncă încât sfinți din cer să-l sprijinească tot nu s'ar putea menține împotriva voinței națiunii. Iar, arestarea gazetariilor, este o dovadă mai mult de neputința sa și a sărilor africane ce domnesc la noi. Increderea străinătății în acest guvern care bagă la dubă informatorii săi, are să crească, iar re-

lațiunile noastre cu acea străinătate se vor îmbunătății așa de mult încât ne vom trezi într'o bună zi că și cei mai devotați prieteni ne sunt dușmani. Atunci, vom putea contracta împrumuturi, vom putea stabili valoarea noastră și, fericiți, ne vom putea face bagajele pentru a ne muta țara în altă parte a globului unde să nu ne știe nimeni și lumea să uite că au trăit odată pe pământ Români, urmași ai Romei.

Dar, Români vor rămâne, ticăloșii vor trebui să plece. A.

Județul Arad la marea adunare națională dela Alba-Iulia.

În numărul nostru trecut am dat o dare de seamă detaliată asupra grandioasei manifestații naționale dela Alba-Iulia, care n'a fost numai un definitiv examen de conștiință națională și cetățenească, dar harem în aceeași măsură ca marea adunare din 1 Decembrie 1918, cea mai hotărâtă afirmare a unității noastre naționale vecinice.

6 Maiu 1928 formează piatra unghiulară a așezării noi a Statului Român. Rămâne ca se arătăm partea județului Arad la aceste manifestații serbătorești a vitalității și menirii în viitor a neamului românesc.

*

Cum am amintit în numărul nostru trecut, administrația județului în frunte cu cunoscutul Georgescu, a căutat cu toate mijloacele împiedecarea participării județului Arad la adunarea națională din Alba-Iulia. Nu voim să depănăm firul acestor tentative, am publicat specimene edificatoare, voim a aminti numai o singură împrejurare.

Cu multe zile înainte de data 6 Maiu a. c. administrația județului prin agenții și corifeii liberali în cadrul teroarei obicinuite au năpădit județul cu manifeste de următorul conținut:

Frați Români! Nu ascultați minciunile celor cari vă chiamă la Alba-Iulia.

Nu mergeți la Alba-Iulia!

Nu faceți voia ungarilor și bolșevicilor!

Vă veți pierdea vremea fără folos.

Guvernul va rămâne la putere și după 6 Mai și nu va îngădui ca Țara să fie turburată de nimeni.

Am publicat acest „manifest” ca dovadă cinizmului liberal, căci Țara de mult a stabilit deja: 1. Cine sunt mîncinoșii. 2. Cari lucră pe placul ungarilor și bolșevicilor și 3. Cât mai poate dura nelasta și nelegiuita guvernare liberală.

*

Putem spune dela început, că județul Arad a fost în fruntea celor mai bine și disciplinat reprezentate, precum a celor mai însuflețite județe din țară, coroborat aceasta cu acea împrejurare, că am avut o luptă intensă cu zbirii lui Georgescu, precum că Alba-Iulia este la o îndepărtare de peste 200 kilometrii. Totuși peste 9000 de oameni, infruntând toate piedecile, necruțând timp, oboseală și jertfe materiale s'au dus la Alba-Iulia.

Conform unui plan bine precizat și bine executat, meritul dlui Col. Alex. Vlad, sătenii județului Arad în frunte cu intelectualii lor, s'au strecurat prin mai multe puncte și la deosebite intervale spre Alba-Iulia. Trecerea la Alba-Iulia s'a făcut la Brad cu trenul, iar de acolo pe jos la Zlatna, apoi în comunele din apropiere dela Alba-Iulia: Șard, Bucerdea-Vinoasă, iar în dimineața zilei de 6 Maiu a. c. intrarea în Alba-Iulia. Pe aceasta linie din 2 Maiu începând s'au deplasat în intervale de 2—3 zile spre Alba-Iulia 3 coloane, prima condusă de Dr. C. Buștea avocat din Chișineu, a doua condusă de părintele M. Cosma din Răpsăg, iar a treia condusă de d-nii Dr. Veliciu din Arad și I. Julan din Curticiu.

Partea cealaltă a mulțimei sătenilor în o formidabilă coloană condusă de d-nii A. Birtolon, Dr. D. Cosma și C. Beleş a pornit spre Alba-Iulia de pe Valea Mureșului, punctul de concentrare fiind comuna Săvârșin, de unde tot pe malul drept a Mureșului s'a făcut drumul pe jos până la comuna Vințul de Jos, de unde întâlnindu-se în dimineața zilei de 6 Maiu a. c. cu arădenii sosiți în reslimp cu auto-camioane și trenul și încolonându-se cu cei veniți prin Zlatna la intrarea în Alba-Iulia, reprezentații autorizați ai județului Arad, prezentându-se în număr atât de formidabil, ordonați și disciplinați, au fost obiectul celor mai vii manifestații a lumii adunate și a conducerii partidului, care lua loc pe tribuna centrală.

Cu autocamioanele au sosit o parte din sătenii din Șiria și jur sub conducerea dlui Dr. R. Laza avocat din Șiria, sătenii din cele două Șimanduri sub conducerea dlui P. Triff. Cei din cercul Pecica și Nădlac au venit cu trenul sub conducerea lui Dr. I. Borneas avocat în Arad.

*

Grandiositatea adunării și a întregii manifestații parte s'a scris în ziare, iar parte au povestit-o amănunțit cei întorși la vetrele lor. Ne reținem deci a căuta a da o cât de palidă icoană a celui unic spectacol în istoria politica a popoarelor, nici nu s'ar putea aceasta face în cadrul unui — modest articol de ziar. Ținem numai se accentuăm, că marea piață din Alba-Iulia era fixită de popor venit din toate unghiurile. Țării, în o disciplină și însuflețire de nedescris, și cu tot atâta hotărâre de a dărâma cu ori și ce mijloace acest odios și uzurpator guvern. Ziaristii străini veniți la aceasta adunare menită de a restabili și cre-

ditul nostru în străinătate, au declarat, că atari manifestații în America sunt de neînchipuit. «Poporul român a dat dovadă de o desvoltată conștiință cetățenească, acest neam are încă mare viitor» — era constatarea reprezentanților presei mondiale.

Congresul s'a început la ora 10 fix. Delegații organizațiilor județene cu membrii în drept au umplut sala încheputoare a teatrului în Alba-Iulia. S'a putut strecura și un public numărös. Din partea județului Arad afară de membrii de drept d-nii Dr. Ștefan C. Pop și Dr. Iustin Marșieu, au fost delegați următorii domni: Nic. Adam, Dr. I. Borneaş, I. Chera, Dr. D. Cosma, I. Groșoreanu, Dr. V. Holăran, C. Teodorescu, Dr. E. Veliciu, Alex. Viad.

Apariția dlui Iuliu Maniu și a celorlalți fruntași, deosebi a dlor: I. Mihalache, Dr. Alex. Vaida-Voevod, Dr. Ștefan C. Pop etc. a stârnit un val de aplauze și de manifestații de simpatie, și îndemn de luptă decizivă, manifestații, cari au ținut peste 10 minute.

Cuvântările și motiunea votată se cunosc. Nu putem întrelasa însă să nu amintim în special discursurile dlor Iuliu Maniu și Ion Mihalache, perle ale oratoriei clasice.

Decursul adunării naționale din piață se știe, președintele a fost inbutul nostru lupător d. Dr. Ștefan C. Pop, care și în 1918 a prezidat adunarea dela Alba-Iulia. Pulhoiul de popor sub linia vorbirilor oratorilor cu însuflețite și nesfârșite aplauze, iar când a depus jurământul marea mulțime a dat cea mai supremă dovadă a maturității sale politice, de popor conștitu, cuminte și hotărât în lupta sa spre bine. Momente ce nu se pot uita nici când.

Vorbirile oratorilor erau subliniate și de imbold la luptă decisivă, neamul românesc prin cei 300.000 ai săi cerea imediata demitere a guvernului și intronarea neîntârziată a dreptății prin un guvern: Iuliu Maniu.

În altă parte a ziarului publicăm avalanșa masselor spre Teiuș, județul Arad a plecat încă în acea seară pe jos la Vințul de Jos, unde au fost încarceruți la frații ospitalieri vințeni. Luni după masă, după multe pour-parleuri duse cu reprezentanții forței publice, în urma avizului dlui Iuliu Maniu de a se întoarce lumea acasă, manifestația din 6 Maiu constituind destulă forță pentru a duce lupta la bun sfârșit, afară de cei ce au plecat în autocamioane ori mașini, județul Arad în un tren special s'a îndreptat spre vetre cu amintirea unei zile istorice, conștiința unei lupte bine duse și convingerea unei apropiate victorii.

Nu putem publica numele miilor de arădeni prezenți la Alba-Iulia nici nu ar fi oportun, publicăm barem numele intelectualilor-fruntași prezenți. Iată lista, durere și aceasta incompletă: Dr. Ștefan C. Pop, Dr. V. Holăran, Col. Alex. Vlad, Dr. I. Borneaş, N. Adam, C. Teodorescu, M. Cosma, Dr. D. Cosma, Dr. E. Veliciu, I. Chera, I. Groșoreanu, A. Birtolon, A. Gitta, Ioan Marșieu, Dr. C. Buștea și dna, Dr. A. Raicu, Dr. Alexa Boțiocu, Dr. V. Muscan, Dr. R. Laza, Dr. S. Popoviciu, I. Ardelean, Popoviciu, I. Giurgiu, Dr. I. Bârșan, Dr. I. Băneșiu, R. Giurgiu, C. Omescu, Dr. I. Furdui, Dr. S. Demian, Dr. St. Grigoreviciu, Dr. Moga, Dr. Vladislav, Dr. Bărbușiu, Dr. A. Lazar, C. Grozda, Dr. I. Hărdușiu, Dr. A. Grozda, Dr. A. Munteanu, T. Vățianu, Gh. Popoviciu, Dârlea, G. Puica, T. Raicu, N. Ganea, P. Triff, I. Stroia, Gh. Chicin, C. Beleş, Alex. C. Pop, Ianoșta cu fiii, etc.

Acasă. Autoritățile de sigur în posesia rezoluțiilor dela Alba-Iulia ne-au primit ca pe nește revoluționari, cu forță polițienească la gară și cu riguroasele dețineri. La sate la fel. Cei dela Alba-Iulia sunt evidențiați și proscriși. Ce necaz pe capul lor. Dar când aceste păreri oficiale imbibate în seva urei se traduc în fapte volnicose

atunci le zicem: stați și nu mai departe. Așa din Siria ni se scrie, că în ziua de 6 Maiu locuitorul Petru Borcea în semnul scriitorilor naționale a arborat steagul tricolor, la ce notarul G. Popa prin jandarmierie a confiscat steagul.

În Mocioni (Găvoșdia) dascălul Filimon Popa a persecutat bieții copii de școală, cari au împodobit cu flori delegații sosiți dela Alba-Iulia.

Dar unde trebuie ca să se facă toate cu capac este Chișineu-Criș, pašalâcul triumviratului Dr. Al. Lazar—Dr. Bejan—Nic. Dumitru. Șirul bestiilor se completează de data aceasta cu doi: pretorul Dr. Bejan și notarul A. Popa. În ziua de 8 Maiu a. c. sosit acasă fruntașul nostru Dr. C. Buștea s'au adunat la el mai mulți oameni dintre cari câțiva din comunele învecinate pentru a-i mulțumi că i-a condus la Alba-Iulia. La instigația lui Dr. Al. Lazar notarul comunal A. Popa și pretorul Dr. Bejan, acesta cu revolverul în mână și cu 6 jandarmi sub conducerea instructorului jandarim Tanasie Dragici au tăbărat în locuința lui Dr. C. Buștea, rabiatal de pretor dând ordin: «trageți!» la ce jandarmii au și încărcat ar-

ma. Văzând, că lumea nu se intimidă și somați fiind a părăsi locuința, s'au retras. Așa caută dreptatea liberală, așa slugilor.

În Chișineu-Criș multă lume a fost refugiată ca să nu dea de urgia satrapilor locali, ciracii și discipolii lui Georgescu.

Deocândă terminăm enumerarea acestor abuzuri și pradalegi, la nevoie vom continua. Punem numai o întrebare: toată spuza aceasta de teroriști imbecili nu-și dă seamă, că vremea răfuelei nu este departe. Hai! Aud?

Un sătean ne aduce o publicație a lui d. prefect Georgescu, unde zice cam așa: adunarea dela Alba-Iulia a decurs în ordine, au luat parte 35.000 oameni. Cei care vor publica știri false asupra numărului participanților la Alba-Iulia, ori în legătură cu cele întâmplate la Alba-Iulia vor fi dați judecării etc. Cerem darea în judecată a autorului publicației, făcându-se culpabil în susi de vina publicării de cifre false... Dar credem, că a greșit tipograful omițând la finea cifrei de 35.000 un zero..

M. R.

Procesul delictelor electorale.

Desbaterile din 4 și 5 Maiu 1928.

În procesele pentru delict electorale puse în curgere de către Dl Dr. Ștefan C. Pop președinte al organizației județene din Arad și încă alți peste 20 membrii devotați al partidului național-țărănesc, pentru abuzurile și iregularitățile comise cu ocazia: cea ultimelor alegeri de deputați de sub domnia liberală, contra dlor judecători Petre Jonescu dela Tribunalul Arad și Achil Gheorghiu dela Judecătoria Rurală Aradul-Nou, în ziua de 4 și 5 Maiu a. c. s'au ținut în continuare desbaterile penale.

În procesul contra dlui judecător Petre Jonescu, prin fasiunea martorilor audiați s'a dovedit, că delegații și asistenții partidului național-țărănesc în ziua alegerii, începând dela orele 5 dim. cu toate sfiorările ce au depus nu le-a reușit să pătrundă la sala de vot, până la ora 7 dim., când deja se începuse votarea și urna primă era închisă și sigilată, deci din partea delegaților partidului național-țărănesc, nu s'a mai putut controla conținutul urnei. Aceasta a fost urna fatală, care a conținut aproape în întregime tot voturi liberale, la perfecțiune și uniform sigilate, astfel, că aproape nici un vot nu a fost anulat.

După terminarea procedurii de probațiune, chiar în baza dovezilor produse în cursul desbaterilor, nu numai reprezentantul denunțătorilor Dl Dr. Alexa Boțioc avocat a cerut pedepsirea acuzatului Dlui judecător Petre Jonescu, chiar și reprezentantul Ministerului Public, Dl procuror Augustin Gitta și-a însușit acuza, cerând și dânsul declararea de vinovat și pedepsirea acuzatului.

Tribunalul după o deliberare scurtă, în lipsă de dovezi suficiente a achitat pe acuzat.

Dl avocat Dr. Alexa Boțioc a anunțat apel contra sentinței. În urma acestui apel întreg dosarul se va înainta Curții de Apel din Timișoara.

Ca apărător al acuzatului a figurat D. avocat Dr. Romul Coțoiu.

În procesul contra dlui judecător Achil Gheorghiu, care a fost președintele biroului electoral a secției Ciuci, chiar prin recunoașterea acuzatului s'au dovedit unele abuzuri și abateri dela prevederile cuprinse în legea electorală. Acuzatul a recunoscut, că NU prin tragere de sorți a constituit biroul electoral, după cum prevede legea în mod imperativ, ci el cu dela sine putere a numit ca membrii biroului electoral pe delegații partidului liberal.

S'a adevărit, că învățătorul din Tălagiu Ioan Ionuș — marele proprietar de păduri — s'a așezat în nemijlocita apropiere a gheretelor și aproape fiecărui ale-

gător îi arăta cu degetul pe buletinul de votare, semnul liberal, îndemnându-i să aplice stampila pe semnul partidului liberal.

Preotul Hărduț din Tălagiu, care era asistentul partidului liberal asemenea și îndelnică cu indemnarea alegătorilor ca să voteze cu partidul liberal. În tot decursul alegerii să întrețineau în sala de votare, — afară de persoanele în drept — mai mulți notari, subnotari și alți agenți electorali, fără ca acuzatul să-i fi îndrumat afară din sală.

Penru adevărea acestor împrejurări — la cererea reprezentantului partidului național-țărănesc Dr. Alexa Boțioc avocat din Arad — Tribunalul a mai ordonat completarea dovezilor, în care scop s'au citat mai mulți martori, pentru a fi audiați la desbaterile continuative defiptă pe ziua de 19 Maiu 1928, despre a cărui rezultat vom aviza la timp.

Apărătorul acuzatului a fost Dr. Aurel Crișan avocat în Aradul-Nou.

O adresă.

Conducerea organizației județene a partidului național-țărănesc din județul Arad a primit următoarea adresă:

DOMNULE PREȘEDINTE!

În numele și din incredințarea dlui Iuliu Maniu vă rugăm să primiți din partea dlui Președinte al partidului nostru, precum și din partea comitetului de organizare ardeleanesc al Adunării Naționale din Alba-Iulia cele mai călduroase și frățești mulțumiri pentru abnegațiunea și zelul neobosit, cu care împreună cu vrednicii Dv. colaboratori ați organizat participarea județului Dv. la congresul marea adunare din 6 I. c.

Vă rugăm totodată să aveți bunăvoința a tălmăci aceste mulțumiri tuturor colaboratorilor Dv. și tuturor membrilor organizației Dv. județene, cari au fost prezenți la cea adunare, precum și acelor cari au pus mijloace materiale la dispoziția participanților.

Primiți vă rugăm expresiunea înaltei noastre considerațiuni.

Președinte: Dr. Alex. Vaida-Voivod s. s.
Secretar: Dr. G. Crișan s. s.

Dr. Cornel Iancu

advocat în Arad și a mutat biroul de advocatură în Strada Meșianu No. 2. (Palatul Hunyadi) Etaj I.

Adunarea Eparhială a Aradului.

În zilele de 13, 14 și 15 Maiu s'a ținut ședințele adunării eparhiale anuale a diecezei noastre ortodoxe a Aradului. Ședințele au fost prezidate și conduse de P. S. Sa Episcopul diecezan: Dr. Grigorie Gh. Comșa.

Scurta sesiune a demonstrat din nou buna gospodărie și activitatea prodigioasă a Consiliului Eparhial, preocuparea principală poate a acestei sesiuni a fost învățământul religios în școli și propaganda misionară lefate atât de mult de personalitatea proeminentă a P. S. Sale Episcopului nostru Dr. Grigorie Gh. Comșa.

Picanterea politică din sesiunea aceasta ne-au oferit-o puținii liberali din adunarea eparhială, cari nu se pot împăca nici azi cu gândul, că împilatorul județului Arad I. Georgescu, a cărui țaimă a trecut în țară întregă, nu este membru a acestei ilustre adunări.

Se știe, că în sesiunea din anul trecut, liberalii, căzuți atât de urât la alegeri, pentru a demonstra, că în acele s'au manifestat «ingerințe ilicite», au atacat mandatul deputaților mireni aleși în Chișineu-Criș d-nii Dr. Iustin Marșieu și Dr. Emil Veliciu, și acelor din Radna d-nii Dr. Eugen Beleş și Dr. Romul Coțoiu din Săvârșin. Mandatele acestor domni s'au validat, totuși pentru constatarea afirmativelor abuzuri pentru circumscripția Chișineu-Criș a fost delegat d. Dr. Victor Hotăran, iar pentru Radna D. Dr. Emil Monda, ca anchetatori.

Acești domni și-au prezentat raportul din care reiese, că cu toate-că citați în ordine, dintre martorii pentru Chișineu-Criș nu s'a prezentat decât numai unul. Adunarea eparhială pentru a da prilej «dovezilor» a transpus dosarul consiliului eparhial pentru a-i cita din nou. Observăm aici, că «abuzurile» denunțate nu constituie nici un fel de abuz, totuși — cum am anunțat la timp — voturile date în comuncle dificultate, în sesiunea trecută deja s'a detras, rămânând și așa celor aleși o zdrobitoare majoritate. Chestiunea «abuzurilor» din Chișineu-Criș s'a transformat astfel în obiect de răs general.

La Radna d. Dr. E. Monda a eleptuit o anchetă minuțioasă și, cum sună raportul său, nu s'a putut constata nici un singur fapt, care ar putea îndreptăți numai și ipoteza unei ingerințe ilicite, și respective hotărâtoare în rezultatul alegerii pentru Radna. Și liberalii, în momente sincere și discrete, recunosc aceasta.

Totuși se află un om, produsul urnelor furate, care cu un cinizm fără seamă, propriu liberalului asimilat, un preot care în 1927 a răpit altora mandatul de senator prin violențele baionetelor, a opririi a legătorilor dela vot și a urnelor furate, acest om și preot încă, îl cheamă Dr. G. Ciuhandu, în fața evidenței făcute prin ancheta lui Dr. E. Monda, vorbește despre: autonomia bisericii, sfântenia ei care nu poate fi ultragiată prin violențe etc., iar la fine trăiască domnu I. Georgescu. Dar părintele Ciuhandu uită, că el bastardul lui Davidoglu și alui Georgescu, chiar de ar putea cădea vreun nor asupra alegerii din Radna, dar har Domnului s'a făcut dovada că nu e cazul, nu are nici o îndreptățire de a moraliza, iar vorba lui moralizatoare, ca cea de Marți, ne produce scârbă, cum poate verifica, că de fapt a și produs în marea majoritate a adunării eparhiale.

Părinte Ciuhandu traduși vorba în fapte, și lipsește adunarea eparhială pe viitor de prezența C. T. mutându-Te unde nu Te cunosc, iar P. S. Sale prin cazul părintelui Ciuhandu am oferit un specimen a motivelor lătirii sectelor la noi. Cei ce au urechi de auzit să audă...

Cazul băncii 'Victoria' din Arad.

Din prilejul că marele nostru institut «Victoria» din Arad a ajuns în dificultăți de plată, organul «Solidarității», «Revista Economică», ține să dea publicului asigurarea că «Victoria» va fi sanată.

Foarte bine! Înțelegem, e o datorie națională și prin programul de sanare să-și face apel la această îndatorire a publicului.

Or, pentru domni cari au dus «Victoria» la dezastru și pentru mângăierea publicului care în interes național v'a asuda din greu trei ani de zile, se impune o întrebare:

«Victoria» a avut pierderi la întreprinderi naționale?

Aud??
(Drum nou)

Am publicat aceste juste observații din foaia părintelui-protopop M. Gaspar deputat de Caraș cu acea, că cuvântul nostru în chestiunea «Victoriei» îl vom spune după ce în o formă oareșicare se va fi lichidat nesiguranța de azi a băncii «Victoria».

Suntem azi preocupați de interese vitale naționale, care ne absoarbe tot timpul, de alta parte durerea și mâhnirea pentru halul în care a fost adusă falnică și mândra noastră «Victoria» de chiar oamenii săi, ne au sătuit ca să lăsam timpul să treacă, timpul care mai alină și durerea și mâhnirea, pentru a ne spune cuvântul cinstit și respicat. Vom spune adevărul curat și nu vom cruța pe nici un vinovat, cum vom avea cuvinte de admirație pentru cei puțini, cari o merită.

Dar și «R. E.» are în articolul său cuvinte juste, la cari ne asociăm și noi, precum suntem convinși și confratele «D. N.» «Revista Economică» încheie articolul său anume cu următoarele:

«Dacă s'a trecut peste partea aceasta mai grea problemei, (sanarea N. R.) atunci desigur vinovații trebuie să răspundă pentru faptele lor, să supoarte toate consecințele nu numai morale, dar și materiale pentru toate daunele cauzate».

Așa să fie!

«ROMANUL».

Comemorarea procesului memorandului la Cluj.

Solemnitatea desvelirii plăcilor comemorative a procesului memorandului, care s'a judecat în sala Reduta din Cluj între 7—25 Mai 1894. va avea loc Vineri la 25 Mai.

Una din plăcile comemorative, de marmură, deasupra porții de intrare, poartă inscripția: Existența unui popor nu se discută, se afirmă.

Cealaltă, de bronz, se va fixa în interiorul sălii Reduta, purtând următoarea inscripție:

„În sala aceasta au fost judecați în 25 Mai 1894 osândiți pentru iubire de neam, dreptate și adevăr: dr. Ioan Rațiu, Gh. Pop de Băsești, dr. V. Lucaciu, Dimitrie Comșa, dr. D. P. Barcian, Nicolae Cristea, Iuliu Coroian, Patriciu Barbu, dr. Teodor Mihali, Aurel Suciu, Mihai Veliciu, Rubin Pația, Gherasim Domide și Dionisie Roman, apărați fiind de dr. Amos Frâncu, dr. Aurel Isac, dr. Miloș Ștefanovici, dr. Iosif Crișan, dr. Augustin Bunea, dr. Emil Gavrilă, Petruția Ioan M. Roșiu, dr. Ștefan Fenior, dr. Al. Hossu-Longin, Coriolan Brediceanu și susținuți de toată suflarea românească de pretutindeni.

Centenarul liceului din Beiuș.

Liceul „Samuil Vulcan” din Beiuș în cursul lunei acesteia își prăznuște jubileul de una sută ani de activitate. Ridicat prin episcopul Samuil Vulcan în vremuri când la marginea de vest a graiului românesc n'a existat școală românească. Intreținut și dezvoltat conform progresului învățământului, de către Episcopii Orășii ca Patroni, timp de un secol a stat în slujba neamului și a bisericii.

Cade-se deci ca acel centenar să fie o serbare a întregului neam românesc, căci numai în forma aceasta ne vom putea arăta recunoștința și devotamentul de care vrednic este acel așezământ.

Întru cât direcțiunii liceului nu îi stă în putință de a ști adresa tuturor foștilor elevi, prin aceasta se aviează și se invită se participe la serbările ce se vor ținea în zilele de 30—31 Maiu și 1 Junie, cu următorul program: 29 Mai. Ora 20 primirea oaspeților la gară și incartiruirea. Ora 22^{1/2} adunarea în fața liceului și retragere cu torțe. 30 Mai. Ora 8 sf. Liturgie — „Te-Deum” festiv. Ora 9^{1/2} eșirea la mormintele martirilor, foștilor profesori și elevi. Parastas. Ora 11 Matineul elevilor în sala festivă. Ora 15 exerciții libere, jocuri de gimnastică. Ora 21 retragerea cu torțe. 31 Mai. Ora 8 sf. Liturgie. Ora 10 Prezentarea corpului profesoral înalților dignitari și delegați și invitarea lor la ședința festivă. Ora 10^{1/2} Ședința comemorativă. Ora 13 Defilarea foștilor și actualilor elevi — conduct etnografic. Ora 14 Banchet. După masă vizitarea colecțiilor, muzeelor și a expozițiilor de pictură și sculptură. Ora 21 Concert artistic, dat de artiștii Operei Române. După concert bal. 1 Junie. Ora 7 sf. Liturgie — Parastas pentru fondatori. Ora 8 Excursie.

Redactor responsabil Dr. Bărbusiu.

Dr. Székely Ladislau, dentist

Fratele mai mic a lui Székely Inigo, medic absolvent al facultății de medicină din Paris, dentist diplomat al Ecole Supérieure de Stomatologie din Paris. Fost practicant al institutului din Berlin Zahnärztliches Fortbildungsinstitut. Ord. în Bulevardul Regele Ferdinand No. 5, etajul II. Specialist chirurg în boale de gură, în regularea danturei (orthodontie) și pt. gură și cap cu razele Röntgen. Ordonează dela orele 9—1 și dela 3—6.

Prăvălie nouă! Prăvălie romă!
Atențiune!
RUDOLF KLEIN
Prăvălie de articole de mărunțisuri de modă pt. dame și bărbați s'a deschis în Arad, Str. Eminescu No. 6 (f. Deak-F.) vis à vis cu cafeneaua „Cornul Vânătorului”.
În permanență se află în magazin stufe bărbătești și pt. dame, mătăsuri în dierite culori, grenadine la modă, pupline, zefire englezești pentru albituri, ciorapi trumoși și durabili, dantele, tricotate, pantici, mare magazin de mărunțisuri. Covoare și plapome cu cele mai ieftine prețuri. Prețuri solide. Serviciu culant. Priviți galantarele noastre.

Iosif Muzsay

ARAD, vis-a-vis cu teatrul

Tariful de primăvară:

Costum moda de primăvară	—	Lei 1600
Costum lână curată	—	2450
Costum covercot la modă	—	3150
Pardisiu de primăvară	—	1950
Ulster la modă	—	2350
Ulster covercot ori raglan	—	3500
Pardisiu fregoli	—	2100
Pardisiu de gumă	—	860
Costume de școala după ordin	—	1600

! Croitorie după măsură!
! Mare magazin de postăvorie!

Proprietarii de băi, hoteluri și sanator

decii oferim mobilele noastre fabricate din cea mai bună calitate cu prețuri modeste la cerere trimitem tarife

operă în interesul lor propriu dacă camerele lor le desinfectează contra vermililor prin aranjarea mobilelor de fer și aramă, Strada Russu Șirianu No. 15

Frații Fleischer fabrică de mobile de fer Arad,

Adunarea națională dela Alba-Iulia.

Istoria politică a țării a marcat în ziua de 6 Mai, unul dintre datele asemuitor că ruia nu i se găsește vreunul în paginile de panaci, scrise totuș cu atâta contribuție de jertfă a poporului românesc. Nu însemnăm evenimentul ca fiind unul de luptă politică, numai, ci ca pe un câștig moral, pe care în viitor națiunea îl va rectifica drept răscum-părare a toate frământările, în care ne sba-tem dela Unire și până astăzi.

Zece ani, după actul hotărîtor care dă-râmase atunci granițe, am avut în Dumineca de 6 Mai mobilizarea conștiinței românești, nu numai pentru înlăturarea unui regim cu fondul moral de mult epuizat ci mai cu seamă pentru a germina nouile nădejdi de mai mult bine, de mai adâncă omenie.

În ziua de primăvară, pe care am însemnat-o ca pe o sărbătoare a florilor, atât era de frumoasă, de pitorească și de înălțătoare, s'a primeni sufletul național, răscolit până în adâncurile ce păstrează zăcăminte ine-puizabile de energii primare.

Hotărîrea răsplată, întârită prin legă-mântul strigat spre ceruri, din pieptul unei nații întregi, va rămânea pentru toate vre-murile, alături de proclamațiile popoarelor în care ele își rotunjesc în cuvânt aspru voința, și își legitimează în accente lapidare dreptul la viață.

Păt-unzând până la temelie morală, de-o ineluctabilă realitate, a zilei în care pământul sacru al românismului de pretutindea, a tresărit sub pasul viu al mulțimii în pelerinaj, vom reține pentru nevoile de viitor ale poporului nostru actul măreț încheiat acolo sub privirea lumii întregi.

Poporul românesc a chemat la viață energii noi de progres și a dat dovada de nebănuite isvoare morale. Cumințenia cu care masele sau mișcat pe linia marilor adevăruri pronunțate de legile firii, desăvârșită disciplină în care s'a încheiat entuziasmul ce părea că nu va putea fi stăpânit, sufletul însăș al acestor ceasuri de înfăptuiri înfrigate, sunt calități, pe suportul cărora se va putea clădi, o țară de civilizație și progres.

Cu această credință am pornit de acolo toți acei pentru care — și măcar o clipă numai — ziua de 6 Mai ni s'a înfățișat într'o viziune de perspectivă istorică.

Aviz.

Se aduce la cunoștință onor. public, că cu ziua de 15 Mai am înființat o nouă circulațiune de autobuse în Str. Eminescu, Str. Ioan Calvin, Str. A. Șaguna, Str. Ghiba Birta și Bulevard.

Aceasta linie se va împărți în patru zone. Taxele vor fi tot ca și pe celelalte linii.

Haltele vor fi:

- Colțul Str. Eminescu și Bulevard
- „ Piața Imp. Traian și Str. Ioan Calvin
- „ Str. Ioan Calvin și Calea Șaguna
- „ Calea Șaguna și Str. General Coandă
- „ Calea Șaguna și Str. Dr. Rațiu
- „ Spitalul de copii
- „ Str. Mocioni și Str. Ghiba Birta
- „ Str. Crișan și Bulevard
- „ Str. Horia și Bulevard

Afară de aceste am înființat halte facultative în:

- Colțul Str. Eminescu și Str. Colonel Paulianu
- „ Calea Șaguna și Căpitan Ignat
- „ Calea Șaguna și Str. Șincai
- „ Calea Șaguna și Str. Numa Pompiliu
- „ Bulevard și Str. Alexandri

Totodată încunoștințăm onor. public, că eliberăm și bilete de transbordare.

Cenz. Prefectura Județului Arad

Cronica teatrală.

Un ansamblu de artiști de operă, din București, au reprezentat în serile de 14 și 15 Maiu operele Madame Butterfly și Lakmé.

Madame Butterfly a fost jucată cu concursul artistei japoneze Jowitta Fuentes, având ca parteneri pe tenorul Gualteri și Magyari.

În seara a doua s'a jucat Lakmé, având în rolurile principale pe d-na Costescu-Duca, tenorul Gualteri și Costescu-Duca, bas.

Moritz al II-lea.

În seara de 16 Maiu a avut loc reprezentația comediei Moritz al II-lea, de către grupa Teatrului Nostru din București. Turneul în frunte cu d-nele Stanca Alexandrescu, M. Deculescu și d-nii C. Torneanu, Ghibericon și Timică, a fost cea mai bine organizată trupă de teatru ce a jucat în Arad anul acesta. Restul ansamblului, au fost demni parteneri a protagoniștilor.

Nu voiu analiza jocul artiștilor, acest lucru a fost făcut mai demult de cronicarii revistelor de specialitate, ci țin să exprim mulțumirea mea sufletească produsă de jocul perfect al marilor actori. Că au avut succes, nu mai încapă vorbă și publicul puțin — de ce nu vine oare publicul la teatru, cel puțin atunci când are ocaziunea să asiste la o reprezentație de talia celeia de Mercuri seara? — a răsplătit cu aplauze furtunoase jocul lor.

Simi.

Mare concurs hipic la Arad.

Suntem informați că la finea luni Maiu a. c. va avea loc un mare concurs hipic pe terenul din apropierea pădurei Ciala. La acest concurs, afară de programul militar și de cursele plate și de obstacol se va organiza și o cursă pentru amatorii civili din Arad, Oradea și Timișoara. Atracțiunea acestui concurs este cu atât mai mare cu cât, între jochei vor figura și amatoare femei din întreaga țară.

Nu vor lipsi de la acest concurs nici amatorii țărani din jud. Arad.

Concursul promite a fi unicul dintre cele aranjate după războiu, care să decurgă cu un program atât de vast și bine organizat.

Organizatorii lucrează cu multă străduință pentru o cât mai bună reușită a concursului.

URANIA

Dela 22 Maiu

Fetele nemăritate

Rep. incepe la orele 5, 7 și 9

Aviz.

Încunoștințăm onoratul public că în ziua de 23, 25, 28, și 30 Maiu a. c. pentru spălarea conductei de apă dela orele 10 seara până la ora 6 dimineața servirea apei va sista în întreg orașul

Cadou de Paște!

Piane și Pianine

cele mai frumoase și mai bune calități dela Lei 45 până la Lei 80

cu coardă încrucișată și pedal de harfă

Stingl, Wirth, Hamburger, Wiener Genossenschaft, Lauberger & Closs, Hoffmann, Tettborn, Partart, Vendl & Lung, Luner. Piane folosite cu prețuri eține la **MELIS ARAD**, PIAȚA AVRAMIANCU No. 21.

CEL MAI FRUMOS VOPSEȘTE ȘI CURĂȚE ALEXANDRU KNAPP

fabrică pentru vopsire și curățirea hainelor Arad. Prăvălie pentru primire Strada Brătianu No. 11 fabrică: Episcopul Radu No. 13. (Casă proprie) Comandările din provincie se găsesc urgent și perfect. On. publicului precum croitorilor magazinelor pentru dame recomand

COLECȚIILE DE VOPSIRE

carei se găsesc în cel mai scurt timp — strict după colecție — ată, mătăsuri, lână etc. se vopsesc în cele mai frumoasă culori de modă.

Serviciu prompt!

Prețuri eține!

Tipografia Aradi Hirlap nyomdászeme.

CINEMEMATOGRAFUL ELISABETA.

De azi premieră „Regele fotbalștilor”
Din 25 Maiu începând „Viața lui Isus
Hristos” Actele până'n capăt colorate.

Reprezentațiile încep la orele 5, 7 și 9

Culorile de priăvară cel mai
frumos vopsește și curățe

HOSZPODAR

vopsitor Arad, Str.
Stroiescu No. 13.

APOLLO

Dela 24 Maiu

Jucător de sach

Rep. incepe la orele 5, 7 și 9

„CARLES” mare magazin și fabrică
de rute pentru bărbați
Arad, Strada Mețianu 4. fost locul Vândor

mare magazin de ciorapi

măruntșuri și tricotaj fabrică din material
de prima calitate toate soiurile de rufe băr-
bești care se găsesc cu prețuri eține faceți
comandă de probă și-o să vă convingeți
despre eținătate.

G. 26353—1927.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE.

În baza execuției de escontentare eșef-tuată în ziua de 13. Septembrie 1927 pe baza decisului Judecătoriei Mixte Arad' cu Nr. 7731—1927 obiectele sechestrate în procesul verbal de execuție Nr. G. 26353—1927 2 costum haine bărbătesc și alte obiecte prețuite în suma de Lei 15780, cuprinse în favorul Jacob Márton, reprezentat prin Dr. Carol Weil avocat din Arad pentru suma de Lei 5000 capital, interese de 10% dela 4 Aprilie 1927, precum și speșele stabilite până în prezent se vor vinde la licitație publică în Arad Str. Oituz No. 101 în ziua de 8 Iunie 1928 la ora 4 d. m. conf. art. de lege IX. §-ului 107 și 108 din anul 1881 al legii exec.

Aceasta licitație se va ține și în favo-
rul lui «Stabil» Intrepr. Com. și Erdős
Pavel.

Arad, la 8 Maiu 1928.

LAZARESCU, șef-portărel.

G. 26352—1927.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE.

În baza execuției de escontentare eșef-tuată în ziua de 13. Septembrie 1927 pe baza decisului Judecătoriei Mixte Arad cu No. 12676—1927, obiectele sechestrate în procesul verbal de execuție Nr. G. 26352—1927, 1 pult de servit, 1 dulap de ghiața, 4 haine femești și alte obiecte, prețuite în suma de lei 7200, cuprinse în favorul Frideric Leopold, reprezentat prin Dr. Carol Weil avocat din Arad pentru suma de lei 2000 capital, interese 12% dela 15 Maiu 1927, precum și speșele stabilite până în prezent se vor vinde la licitație publică în Arad Calea Aurel Vlaicu No. 23 în ziua de 29 Maiu 1928 la ora 4 d. m. conf. art. de lege IX. §-ului 107 și 108 din anul 1881 al legii exec.

Aceasta licitație se va ține și în fa-
vorul lor Gheorghe Noroi, Firmei «Viena»
S. Anon, Francisc Kutányi, Iosif Vágó,
Botschner Sofie, Ignat Holländer și Piul.
Arad, la 30 Aprilie 1928.

LAZARESCU, șef-portărel.